

เกลือบริโภคที่ดีต้องมีไอโอดีน

เกลือ เป็นเครื่องปรุงรสอาหารชนิดหนึ่งที่ต้องมีประจำครัวของทุกครัวเรือน ใช้ปรุงรสเค็ม ในการประกอบอาหารและใช้ถนอมอาหาร เช่น การหมัก การดอง เพื่อเก็บไว้รับประทานใน ยามขาดบางท่านอาจจะคิดว่าน้ำปลาก็สามารถใช้ปรุงรสอาหารให้ความเค็มได้ เช่นเดียวกับ เกลือและค่อนข้างสะดวกกว่าการใช้เกลือ แต่อย่างไรก็ตามน้ำปลาอาจจะทำให้รสชาติของ อาหารเสียไปได้หรือทำให้อาหารเหม็นคาวไม่น่าบริโภค อีกทั้งไม่สามารถนำน้ำปลามาถนอม อาหารโดยการหมัก การดอง ได้ เกลือจึงเป็นเครื่องปรุงรสอาหารที่นิยมใช้ในการบริโภค กันมาก และมีราคาถูกกว่าน้ำปลาอีกด้วย ลองมาติดตามเกร็ดความรู้เกี่ยวกับเกลือบริโภค กันเถอะ

ความหมายเกลือบริโภค

'เกลือบริโภค' ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 153 (พ.ศ.2537) เรื่อง เกลือ

บริโภค หมายถึง เกลือแกงที่ใช้ปรุงหรือแต่งรสอาหาร ซึ่งบรรจุอยู่ในภาชนะที่พร้อมจำหน่าย โดยตรงต่อผู้บริโภค

ไอโอดีน คืออะไร?

'ไอโอดีน' คือ ธาตุที่เกิดในธรรมชาติ มีมากในสัตว์และพืชในทะเล เป็นธาตุที่จำเป็นแก่ ร่างกาย แม้ร่างกายจะต้องการเพียงเล็กน้อยแต่ก็ขาดไม่ได้เช่นกัน

ความสำคัญของไอโอดีนต่อร่างกาย

'ไอโอดีน'เป็นสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายใช้ในการสร้างฮอร์โมนซึ่งชื่อว่า' thyroxine' ฮอร์โมนนี้จะกระตุ้นให้เกิดการเจริญเติบโต และพัฒนาการของอวัยวะต่าง ๆ โดยเฉพาะระบบ สมองและระบบประสาท พร้อมทั้งควบคุมอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายได้อย่างปกติ นอกจากนี้ยังมี ผลต่อการสร้างโปรตีนของกล้ามเนื้อในส่วนต่างๆของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงและการเผา ผลาญคาร์โบไฮเดรต ไขมัน และวิตามิน หากเกิดภาวะที่ร่างกายได้รับสารไอโอดีนไม่เพียงพอ กับ

ความต้องการของร่างกายเป็นประจำ จะมีผลต่อการสร้าง thyroxine เกิดการเสียสมดุล ในควบคุมการทำงานของต่อม thyroxine ทำให้เป็นโรคขาดสารไอโอดีนขึ้นได้

โรคขาดสารไอโอดีน

โรคขาดสารไอโอดีน พบในประชากรที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูง และท้องถิ่นที่ห่างไกลทะเล เนื่องจากในดินและในน้ำมีสารไอโอดีนต่ำ ทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวมีโอกาสเป็นโรค

ขาดสารไอโอดีนได้ง่าย และในปัจจุบันการขาดสารไอโอดีนเป็นปัญหาที่กว้างขวาง ครอบคลุมพื้นที่เกินกว่า 50 จังหวัด หากคิดเป็นจำนวนครอบคลุมประชากรก็สูงกว่า 14 ล้านคน หรือประมาณ 1 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ จะเห็นได้ว่าโรคขาดสารไอโอดีนเป็นปัญหาระดับประเทศ ประชากรที่เป็นโรคนี้จะมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ เป็นเหตุทำให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติบ้านเมืองต้องประสบอุปสรรค

อาการของโรคขาดสารไอโอดีน

ผู้ที่เป็นโรคเนื่องจากขาดสารไอโอดีน จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. คอพอก เกิดเนื่องจากต่อมธัยรอยด์มีขนาดโตกว่าปกติ ถ้าโตมากจะกดหลอดลม ทำให้ไอ
    สำลัก หายใจลำบาก กลืนอาหารลำบาก
2. ภาวะธัยรอยด์ฮอร์โมนต่ำ
  - ในผู้ใหญ่ มีอาการเกือบจراثัน เชื่องช้า ง่วงซึม ผิวหนังแห้ง ทนความหนาวเย็น
    ไม่ค่อยได้ เสียงแหบ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ท้องผูก
  - ในเด็ก มีอาการเหมือนผู้ใหญ่ แล้วยังพบอาการเชื่องช้าทางจิตใจและ
    เซาว์ปัญญา
    โดยเฉพาะในเด็กวัยแรกเกิด จะมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะปัญญา
    อ่อน
    ไม่สามารถแก้ไขได้
3. ในแม่ที่ขาดไอโอดีนขณะตั้งครรภ์ ลูกที่ออกมาจะเป็นโรคเอ๋อ แต่ถ้าขาดไอโอดีนรุนแรง
    อาจจะแท้งหรือลูกออกมาพิการได้ โรคเอ๋อมี 2 ลักษณะ คือ
    ลักษณะที่ 1 มีสติปัญญาต่ำรุนแรง หูหนวก เป็นใบ้ ระบบประสาทผิดปกติ

ทำให้เกิดอาการกระตุก ตาเหล่ ทำเดินผิดปกติ และกล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน

ลักษณะที่ 2 สติปัญญาต่ำมาก การเจริญเติบโตทางร่างกายช้ามาก เตี้ยแคระแกร็น ผิวหนังแห้ง การเจริญเติบโตทางเพศช้า แต่หูไม่หนวก ไม่เป็นไข้ การเคลื่อนไหว

ไหวช้า โดยทั่วไปต่อมธัยรอยด์ไม่โต

โรคขาดสารไอโอดีนมีความรุนแรงและมีผลกระทบโดยตรงต่อทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องรีบแก้ไข ด้วยเหตุนี้กระทรวงสาธารณสุขจึงมีประกาศกระทรวงฯ ฉบับที่

153 (พ.ศ.2537) เรื่อง เกลือบริโกล กำหนดให้เกลือบริโกล ซึ่งหมายถึง เกลือแกงที่ใช้ปรุงหรือ

แต่งรสอาหารซึ่งบรรจุอยู่ในภาชนะที่พร้อมจำหน่ายโดยตรงต่อผู้บริโภคเท่านั้นมีปริมาณไอโอดีน ไม่น้อยกว่า 30 มิลลิกรัมต่อเกลือบริโกล 1 กิโลกรัม

ร่างกายของมนุษย์...จะได้รับไอโอดีนจากที่ใดบ้าง

โดยปกติร่างกายของมนุษย์เราสามารถรับไอโอดีนจากการรับประทานอาหารที่รับประทาน

ในแต่ละวัน ดังต่อไปนี้

1. อาหารทะเลทุกชนิด เช่น สัตว์ทะเลและพืชทะเล ได้แก่ กุ้ง หอย ปู ปลา สาหร่ายทะเล ฯลฯ
2. พืชผักที่ขึ้นบนดินที่มีไอโอดีนสูง
3. เนื้อสัตว์ต่าง ๆ นมและไข่ของสัตว์บก ซึ่งขึ้นอยู่กับอาหารที่สัตว์กินเข้าไปว่ามีปริมาณไอโอดีนมากหรือน้อยเพียงใด

ทำอย่างไร?..... จึงจะปลอดภัยจากโรคขาดสารไอโอดีน

หากจะให้ปลอดภัยจากการเป็นโรคขาดสารไอโอดีนแล้วละก็ ควรปฏิบัติดังนี้

1. การบริโภคอาหารที่มีสารไอโอดีนสูง เช่น อาหารทะเล และพืชผักที่มีไอโอดีนสูง
ดั่งได้กล่าวมาข้างต้น
2. การบริโภคเกลือเสริมไอโอดีน หรือเรียกอีกอย่างว่า 'เกลืออนามัย' ซึ่งหาง่าย
ราคาถูก
3. การลดปริมาณการบริโภคผักดิบบางชนิด เช่น ผักตระกูลกะหล่ำปลี, ถั่วเคลือบ
ดิบ
ถั่วลิสงดิบ, หัวผักกาดเหลือง เนื่องจากมีสารที่ขัดขวางการใช้ไอโอดีนสร้าง
ฮอร์โมนไทรอยด์

เกลือเสริมไอโอดีน

เนื่องจากมีประชากรในบางพื้นที่ที่อยู่ห่างไกลจากทะเล ทำให้หาอาหารที่ได้จากทะเลมา
บริโภคลำบาก ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนได้สารไอโอดีนอย่างเพียงพอและทั่วถึง กระทรวง
สาธารณสุข จึงได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 153 (พ.ศ.2537) เรื่อง เกลือ
บริโภค เป็นอาหารที่กำหนด คุณภาพหรือมาตรฐาน โดยจะต้องมีปริมาณไอโอดีนไม่น้อยกว่า
30 มิลลิกรัมต่อเกลือบริโภค 1 กิโลกรัม ดังนั้นในการปรุงอาหารควรใช้เกลือเสริมไอโอดีน
ทุกครั้ง จะได้ไม่เป็นโรคขาดสารไอโอดีน

การเลือกซื้อเกลือบริโภค

ในการเลือกซื้อเกลือบริโภค ควรเลือกซื้อเกลือที่เสริมไอโอดีน และดูฉลากต้องมีข้อความ
ดังนี้

1. ชื่ออาหาร
2. ชื่อและที่ตั้งของผู้ผลิต หรือของผู้แบ่งบรรจุเพื่อจำหน่าย แล้วแต่กรณี
3. เดือนและปีที่ผลิต โดยมีข้อความว่า 'ผลิต' กำกับไว้
4. เดือนและปีที่อาหารยังมีคุณภาพหรือมาตรฐานดี โดยมีข้อความว่า 'ควรบริโภค
ก่อน'
กำกับไว้ด้วย
5. น้ำหนักสุทธิเป็นระบบเมตริก

6. ข้อความว่า 'ควรเก็บในที่ร่มและแห้ง' เพื่อป้องกันตัวคุณและคนที่คุณรักให้ปลอดภัยจากโรคขาดสารไอโอดีนควรหันมา บริโภคเกลือเสริมไอโอดีนโดยซื้อเกลือเสริมไอโอดีนมาใช้ปรุงอาหารในครัวเรือนและก่อนซื้อควรดูฉลาก ว่ามีชื่ออาหาร ชื่อที่ตั้งผู้ผลิต เดือนปีที่ผลิต และเดือนปีที่อาหารยังมีคุณภาพมาตรฐานดี ท่านก็จะได้เกลือบริโภคที่ถูกต้องอนามัย